בס"ד

– הגליון השבועי של קהילת מכון –

יגדיל תורה

גליון מספר: 66

פרשת וישלח

העלון מוקדש להצלחת נוחי
בן זהבה ויוסף דורון בן דדי

מאור - 0542390375

מה משמעות חלום יעקב?

הרב יעקב דואני / רב במכון יגדיל תורה ומחבר הספר בית חם

ישראל בטח בה'!

כאשר יעקב אבינו יוצא מבית לבן הארמי, הוא מבין כי הגיע העת להתפייס עם עשיו אחיו ושולח מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל עֵשָׂו אָחִיו אַרְצָה שֵׂעִיר שְׂדֵה אֱדוֹם. וזה הדבר ששולח לאמור לו: כֹּה אָמַר עַבְדְּךָ יַעֲקֹב עִם לָבָן גַּרְתִּי וָאֵחַר עַד עָתָּה: וַיְהִי לִי שׁוֹר וַחֲמוֹר צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה וָאֶשְׁלְחָה לְהַגִּיד לַאדֹנִי לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֶיךָ:

תשובת המלאכים לא איחרה לבוא: בָּאנוּ אֶל אָחִיךָ אֶל עֵשָׂו וְגַם הֹלֵךְ לִקְרָאתְךָ וְאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ. לשמע הבשורה כי עשיו יוצא לקראתו עם ארבע מאות איש וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֶר לוֹ.

ושואלים כאן המפרשים - מה פשר פחד זה אצל יעקב אבינו, הרי הקב"ה הבטיחו פעמיים לשמור אותו: פעם אחת במראה הסולם: "ושמרתיך בכל אשר תלך" ופעם שניה בהיותו בבית לבן "שוב אל ארץ מולדתך ואהיה עימך?"

שאלה זו גם נשאלה בגמרא במסכת ברכות (ד ע"א), והתירוץ שם שיעקב פחד 'שמא יגרום החטא'.

ומקשה על כך הכלי יקר - מדובר כאן שעברו רק שמונה ימים מההבטחה שנאמרה לו בבית לבן "שוב אל ארץ מולדתך" אז מתי הספיק יעקב להתקלקל חלילה ולעשות חטא?

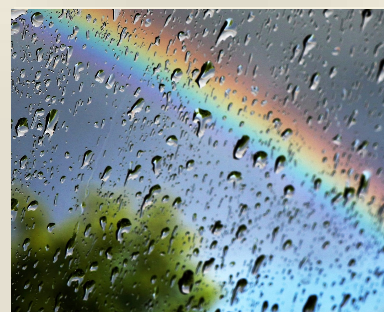
אלא הוא מתרץ על פי מה שמובא בגמרא במסכת סוטה (מא ע"ב):

אמר ר' אלעזר כל המחניף לחבירו לסוף נופל בידו.

וגם כאן, יעקב הרגיש שהוא חטא בזה שהתחנף לאותו רשע ואמר לו: "כה אמר עבדך יעקב". וכן מובא במדרש (בראשית רבה עה): אמר לו הקדוש ברוך הוא לדרכו היה מהלך ואתה משלח אצלו ואומר לו כה אמר עבדך יעקב?! לכן יעקב פחד משום שידע מידה זו - שסוף המחניף ליפול בידו.

>> המשך הדבר תורה בעמוד האחרון<<

מיקוד בחיים היום יומיים

הרב אמיר אזולאי/ רב במכון יגדיל תורה מחבר הספר על שלושה דברים

לפני מספר ימים, לכדה את עיניי מודעה שיווקית מעניינת המציעה לציבור הרחב "ללמוד לנגן ב90 יום". ייתכן ורבים מהקוראים נחשפו למודעה זו. למען האמת מודעות שיווק מעין זו אינם דבר חריג בנוף התרבותי של המאה ה21. רשת האינטרנט עמוסה בשלל קורסים מגוונים אשר מייצגים מטרה אחת- ללמוד כמה שיותר ידע איכותי בכמה שפחות זמן. תופעה זו מציגה את עמדת הנפש של מרבית מאנשי דורנו, עמדה המציגה את העומדים בה כאנשים שאין להם זמן. אלו, תמיד ישרו תחושה שהם ממהרים למקום שאומנם אינו ידוע, אך בוודאי הוא לא היכן שהם נמצאים כרגע.

העמדה הנפשית הזו יוצרת את האופי של מציאות חיינו. כך אט אט הלכו תשדירי הפרסומות והתקצרו למשך זמן קצרצר בלבד, וכן בתחום המוזיקה, אורך השירים החל להתקצר יותר ויותר וכן עוד רבות הדוגמאות. מכל אלו יכולים אנו לראות שהתרבות כולה ממהרת אל מקום אחר, העיסוק העכשווי הוא תמיד רק תחנה בדרך ל.. ולא התחנה הסופית והמטרה המבוקשת. אך אבקש לעצור מעט ולשאול לאן הקצב המסחרר שכל תחומי החיים לוקחים בו חלק מוביל? לאן אנו ממהרים? או יותר נכון, למה אנחנו ממהרים כל הזמן ולא מסוגלים "לחיות את הרגע", את העיסוק שבו אנו עסוקים ברגע זה ממש?

התשובה לכך היא שכנראה תפיסת העולם שלנו משדרת לנו שאנו צריכים להגיע אל מקום טוב יותר, אל פסגה רמה יותר בחיינו. מתוך כך אופי החיים שלנו הפך להיות מהיר, כזה אשר מניע את חיינו על מסילות החיים בקצב מסחרר. אפילו מסחרר מידי.

אולם צריכים אנו לדעת שמקורות הקודש של עם ישראל מורים לנו בדיוק ההיפך. היהדות מורה לנו "לחיות את הרגע", לא במובן הנמון והרדוד אלא באופן קדוש ונעלה.

"בכל דרכיך דעהו", במילים קצרות אלו מלמדנו שלמה המלך את היחס הנכון והראוי אל החיים בכלל ואל עבודת ה' בפרט. נעיין בביאורו המופלא של הרב קוק זצ"ל לפסוק זה:

"בכל דרכיך דעהו, צריך לבקש את הקכ"ה בתוך הדרכים שהוא מתנהג בהם. ... בכל הדברים שעושה הרי באמת אין דבר בעולם שאינו לכבודו ית', ע"כ כל מה שעושה יהי' הכל דברי מצותו ורצונו, ויבקש בהם את שמו ית', כשישתדל בכל שכלו וכחותיו לעשות את מה

שהוא עושה בתכלית השלמות בכל א צדדי השלמות, ונמצא שהוא יודע את השי"ת בכל הדרכים."

הרב בדבריו מציג גישה מהפכנית וחשובה המתבוננת על השי"ת בעיניים בוגרות יותר. חיי היום יום שואבים אותנו אליהם, כל אחד מאתנו מעורב בשלל מערכות חיים הסובבות את עולמו, זה יכול להיות תחום עיסוק אשר עומל הוא בו לפרנסתו, או פעילות עם ילדיו בגינת המשחקים. אלא שלעיתים רבות, עלולים אנו להגיע לידי תובנה תת מודעת, שכל התחומים הללו אינם מפגישים אותנו עם האלוקות. תודעה פנימית זאת לוחשת באוזננו "אם אתה רוצה לפגוש את הקב"ה, לך לבית המדרש רק שם תפגוש אותו".

אכן יש בלחישה זו הרבה מן האמת- בוודאי שבבית המדרש או בבית הכנסת נפגוש את השית בצורה האיכותית והחזקה ביותר, אך האם זה המקום היחיד שבו ניפגש עם השי"ת? הרב קוק זצ"ל בדבריו מורה לנו שלא כן.

השי"ת מחיה את העולם כולו על כלל רבדיו, ומוביל אותנו בהשגחה מולפאה אל נתיבי החיים השונים. כל אדם נולד עם כישרונות מסויימים, או נפגש עם סיטואציות כאלה ואחרות אשר גורמות לו להשתלב בשאר מערכות החיים היום יומיות. וכאן אנו מגיעים לנקודה חשובה, הסיבה העיקרית שהובילה את האדם לתחום העיסוק שלו או לסיטואציה אנושית כזו או אחרת היא מכיוון שכך רצה השי"ת, זו הדרך שהקב"ה סלל עבורו באותו רגע או באותה תקופה.

נמצא שכאשר האדם צועד בדרך הזו, אשר התווה עבורו השי"ת, הוא בעצם נפגש עם הרצון האלוקי אשר מקיף את חייו ומוביל אותו בשבילי החיים. הדרך בה הוא יוכל לפגוש את הקב"ה בדרכי חייו השונות, בצורה העוצמתית ביותר היא ע"י מיקוד. במילים אחרות עליו להתמקד בכל פעולה ופעולה שהקב"ה הוביל אותו אליה ולעשות אותה בצורה הטובה והמדויקת ביותר, כיוון שזה

רצון ה׳ ממנו באותו הרגע, וכך בזמן הנתון הזה השי״ת מתגלה אליו. הדרך להיפגש עם רצון ה׳ ולדבוק בו היא להתמקד במטרת המעשה שבו הוא שקוע ולעשות אותו במלוא הכוונה והרצינות.

שבילי החיים והסיטואציות השונות אשר אליהם נקלע כל אדם באשר הוא אינם תחנות מעבר בלבד, ואסור לו להתייחס אליהם כך. הם מייצגים את רצון ה׳, ואם אכן חפץ הוא לדבוק בהשי״ת בצורה הנכונה ביותר לאותו הרגע, עליו לעשות את תפקידו ולשרת את התפקיד האלוקי המוטל עליו. כך הוא יפגוש את השי״ת בצורה הטובה ביותר.

במילים אחרות, כדי להיפגש עם הקדושה, פעמים רבות נידרש למיקוד רב בשלל תחומי החיים. שנזכה להיפגש עם השי״ת ולדבוק בו בכל רגע בחיינו ויתקיים בנו הכתוב ״בכל דרכיך דעהו״.

שכח מטר אך הזכיר טל מה הדין?

הרב מאור תורג'מן / יו"ר מכון יגדיל תורה

אדם שבשאלה שכח מטר אך הזכיר טל האם חוזר בימות הגשמים? ומה הדין להפך?

איתא בגמרא **ברכות דף כו עמוד ב**

"תניא טעה ולא הזכיר גבורות גשמים בתחיית המתים מחזירין אותו שאלה בברכת השנים מחזירין אותו„

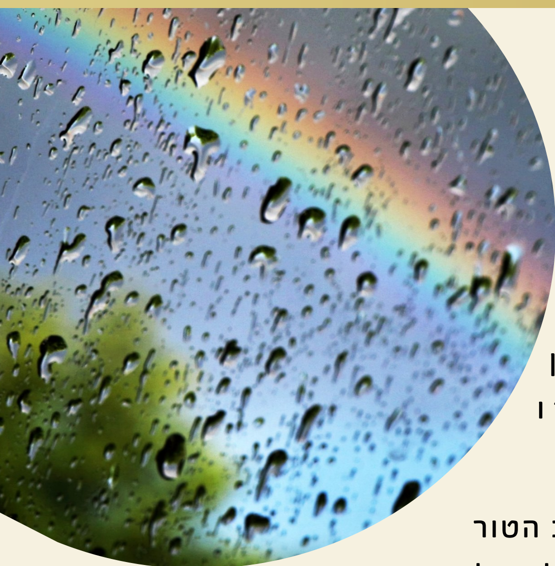
רי"ף- הביא ירושלמי בתענית שכתוב שאם היה עומד בגשם והזכיר של טל- אין מחזירין אותו, והתניא אם לא שאל בברכת השנים או שלא אמר גבורות גשמים בתחיית המתים מחזירין אותו ההוא דלא אדכר לא טל ולא מטר.

והר"ן בשם הרמב"ן כתב שזה דוקא בהזכרה אך לא בשאלה, מכיון שיש שבח והודאה במה שאינו נעצר כמו שיש במה שהוא נעצר- ולכן הזכרה של ריצוי וגבורות גשמים עומדת במקומה, אבל לא יתכן לומר שבשאלה שיהיה אדם שואל מה שלא צריך לשאול עולה לו במקום מה שצריך לשאול, וכתב שכן נראה דעת הרמב"ם שדיבר רק לעניין הזכרה ולא לעניין שאלה.

וכן כתב הטור : "וכם אם לא שאל בימות הגשמים מחזירים אותו אפילו אם שאל טל אע"פ שבהזכרה אינו כן כדפירשתי לעיל אבל אם שאל מטר ולא טל אין מחזירים אותו".

והרא"ש כתב שהגמרא הייתה צריכה לכתוב "לא גשם" ולא מטר מכיון שהגמרא דיברה לגבי שאלה אמנם תירץ שהגמרא לא דקדקה בכך.

והב"י כתב שמדברים יתבאר שמה שהמרדכי כתב על הגמרא "ההוא דלא אמר לא טל ולא מטר" שמכאן יש בני אדם שאומרים בכל פעם ותן טל לברכה אף בימות החמה שיהא רגיל בפיהם טל שאז אם ישכחו מטר בימות הגשמים אין מחזירין-

שדברים דחויים הם שעלה על דעתו שדין שאלה שוה לדין הזכרה- ואין הדבר כן וכמו שנתבאר.

ולעניין מה שכתב הטור שאם אמר מטר ולא טל אין מחזירים אותו- הב"י כתב שזה מבואר בגמרא בתענית בדף ג' עמוד א "תנא בטל וברוחות לא חייבו חכמים להזכיר מאי טעמא לפי שאינם נעצרים", ואף על גב שהגמרא דיברה לענין הזכרה – משמע שה"ה לענין שאלה שהרי הטעם הוא שאינן נעצרים שייך גם גבי שאלה כמו גבי הזכרה.

פסיקת הלכה:

השו"ע פסק: "אם לא שאל מטר בימות הגשמים, מחזירין אותו, אף על פי ששאל טל; אבל אם שאל מטר ולא טל, אין מחזירין אותו".

המ"ב (טו) הביא שהמג"א ובשערי תשובה כתבו שאם נזכר קודם שהתחיל תקע בשופר אומרו שם,

וציין לבה"ל בסימן קי"ד ששם יתבאר שיותר טוב שיאמר בשומע תפילה שבזה יצא לכו"ע.

ואם נזכר קודם שסיים ברכת השנים יאמר במקום שנזכר, אך אם נזכר אחר כשנים הטובות יחזור ויאמר וברך שנתו כשנים הטובות כדי שיהיה מעין חתימה סמוך לחתימה- וטוב יותר שיחיל ותן טל ומטר ויגמור כסדר.

והבן איש חי (בשלח יח) והכף החיים (לד) פסקו שבכל אופן ישאל במקום שנזכר.

ר' **רפאל בן חמו** זכה בשובר לרכישה ב100 ₪ במכון בקורסים הדיגיטליים

שאלת השבוע

אם טעה באחת מהברכות האמצעיות, להיכן חוזר?

ר׳ רפאל בן חמו—זכה בשובר לרכישה בקורסים של 100 ש״ח

את הפתרונות יש לשלוח למייל או לוואטסאפ של המכון עד יום רביעי

myagdiltora@gmail.com / 0542390375

מזל״ט ואיחולים

העלון מוקדש לרפואת חנה אזולאי בת סוליקה

ולעילוי נשמת מסעוד בן עיישה ושרה בת חנה

ודוד רחמים בין עישא ואברהם ז״ל

ניתן לשלוח מזל״ט או איחולי ברכה למייל או לוואטסאפ של המכון עד יום חמישי.

>> המשך הדבר תורה מעמוד השער >>

וכן מבאר הרמב״ן כי מעשה אבות סימן לבנים, וכמו שאירע ליעקב כך קרה לאבותינו שתחילת נפילתם בידי אדום היה כאשר מלכי בית שני באו בברית עם הרומיים כמובא בספר החשמונאים, היתה זו סיבת נפילתם בידם.

רואים אנו מכאן, כי אפילו כאשר חרב חדה מונחת בצווארו של אדם - אל יתייאש מן הרחמים ואל לו לנקוט השתדלויות מיותרת - אלא לסמוך על הקב״ה שבידו להושיע בין ברב בין במעט.

שבת שלום!